

PUBLIKACJA:

miesięcznie w Lwowie 13 00 K., z dostawą do domu 15 00 K., z przesyłką w Polsce 15 00 K., w innych państwach K. 17 50. Za zmianę adresu dopłaca się 60 h.

Cost pojedynczego numeru na całym obszarze Polski

60 hal.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godz. 6 rano, w poniedziałek o godz. 11 rano

CENY OGŁOSZEŃ:
Ogłoszenia za 1 wiersz nonpareil K 1. Paski na dr. tekst. o 100% drożej. „Nadstane” i „Nekrologja” za wiersz nonp. 3 K. — „Komunikaty” po kronice za wiersz nonp. 5 K. Drobne ogłoszenia 50 h. od wyrazu a po 60 hal. tustym drukiem. Dla poszukujących pracy po 20 h., tustym drukiem po 40 h. Ogłoszenia na niedzielę i święta o 50% drożej.

Redakcja przy ulicy Ossolińskich i. 15. — Administracja przy ulicy Chorążczyzny i. 26 — Redaktor przyjmuje wyłącznie między godziną 4—5. Biura Administracji otwarte codziennie o godzinie 6-ej rano do godziny 6-ej wieczór. — Adres dla telegramów: „Kurjer”, Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redakcyjny 19. — Warszawa prenumeratę przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień”, ul. Widok 19, oraz Adm. in. „Gazety Lud.”, ul. Świętokrzyska 17.

Nakładem Spółki wydawniczej „Kurjera Lwowskiego”.

Redaktor naczelny Jan Dąbski

„Druł kolczasty”

Szanowny nasz współpracownik przedstawia w szeregu artykułów genezę obecnego momentu politycznego w stosunku koalicji do bolszewików i daje wyraz swoim poglądom na przyszły rozwój wypadków.

I.

Kwestja pokoju, czy wojny na wschodzie dominuje w dalszym ciągu zupełnie nad międzynarodową sytuacją polityczną. I w dalszym ciągu pełna jest zagadek, tajemniczych niedomówień i niejasności, które nie pozwalają sprecyzować odpowiedzi na pytanie, co jest właściwie programem koalicji w tej mierze.

Mowa Clemenceau'a bynajmniej zagadek tych nie rozwiązała, niejasności nie rozprószyła. Zastąpiła znany zdawna termin, cordon sanitaire, nowem, mocniejszym określeniem, drutu kolczastego, który odgrodzić ma Europę od zarazy bolszewickiej, stwierdziła nieodzowność Polski, jako strażniczki tego drutu; miała wreszcie rozprószyć coraz większe wątpliwości, czy polityka Anglii w sprawie wschodniej zgadza się z polityką francuską. Według słów Clemenceau'a wyglądałoby tak, że w Londynie zawarto kompromis, mocą którego Francja zrzeka się popierania coute que coute Kozłaków i Denikinów, a w zamian uzyskuje od Anglii zgodę na rezygnację z kursu pokojowego w stosunku do bolszewików, rezygnację z polityki Prinkipo. Rolę wielkiej i silnej Rosji zastąpić ma chwilowo Francja sojusz wojskowy nowych państw Europy środkowej z Polską, Wielką i zadowoloną na czole południowo-słowiańskim państwem S. H. S., Rumunją i — mimo polsko-czeskiej kontrowersji — Czechosłowacją, jako głównymi sojusznymi tego podstawami. Nie byłoby przytem, zdaje się, rzeczą wykuczoną zgrupowanie wokół tego sojuszu dalszych elementów, przyczem szukałoby ich chyba należało wśród państw nowopowstałych na gruzach imperjum rosyjskiego, co znów byłoby ustępstwem Francji na rzecz planów angielskich.

Gdyby istotnie rzeczy przedstawiały się w ten sposób, jak to zdawałoby się wynikać z mowy Clemenceau'a, sytuacja Polski byłaby bardzo uproszczona i nader korzystna. Kompromis francusko-angielski w sprawie wschodniej uwolniłoby politykę polską od dylematu: z Francją czy z Anglią? — z którym to dylematem porano się dotąd, u nas równie zawzięcie jak bez rezultatów. Tradycje i sympatie polityczne, nade wszystko zaś silne zaangażowanie się w kierunku francuskim jednego stronnictwa, reprezentującego bądź co bądź poważny odłam społeczeństwa i rozporządzającego liczną i dobrze zorganizowaną prasą, zdołały dotąd, jeśli nie już przeważać stanowczo szale na rzecz polityki francuskiej, to w każdym razie utrzymać pewną równowagę i nie dopuścić do przewagi kierunku anglofilskiego, mimo mnożących się z dnia na dzień dowodów dyktatorskich niemal wpływów Anglii na kongresie paryskim i poważnych minusów i strat, wynikających z jednostronnej polityki delegacji pokojowej polskiej. Kompromis francusko-angielski, zwłaszcza zaś kompromis w którym Polska odgrywałaby pierwszorzędną rolę, jako główny ośrodek akcji antybolszewickiej, byłby więc niezmiernym ułatwieniem sytuacji. Dyplomacja polska, uwolniona od konieczności powzięcia trudnej i odpowiedzialnej decyzji miałaby już tylko jedno zadanie: wytaragować jak największe

Sukcesy w walkach z bolszewikami.

Warszawa. (PAT.) Komunikat z 29. b. m. Front litewsko-białoruski: Na odcinku poleskim bolszewicy zaatakowali przeważającymi siłami przycięcie mostowy na Płycy. Nasze oddziały przez kilka godzin odparowały w zaciętej walce przeciwnika, a następnie po podejściu rezerw, same ruszyły do kontrataku rozbiły bolszewików i w posęgu za nimi posunęły się aż do wsi Ferbowca. W akcji tej wzięto kilkudziesięciu jeńców i karabin maszynowy. Na reszcie frontu ożywiona działalność wywiadowcza.

Front wołyński: Silniejszy nasz wypad rozbił nieprzyjacielski batalion piechoty, biorąc 30 jeńców i wiele materiału wojennego.

Rewindykacja ziem polskich na zachodzie: Obeimowanie postępuje w dalszym ciągu według programu.

Warszawa. (PAT.) Komunikat z 30 stycznia. Front litewsko-białoruski. Oddziały nasze odparły kontratak bolszewicki w rejonie jeziora Osweja, zadając przeciwnikowi ciężkie straty. Grupa wojsk lotewskich, podległa generałowi Rydzowi-Smoleńskiemu, obsadziła linię St. ra Słoboda jezioro Kurjany. Nasz oddział wywiadowczy rozbił na zachód od jeziora Czereświaty bandę partyzancką bolszewików. W wypadkach w rejonie Karpanicz wzięliśmy 20 jeńców, w tem 1 oficera, 1 karabin maszynowy i dużo amunicji.

Front wołyński: Spokój.

Rewindykacja ziem polskich na zachodzie: Wojska nasze obsadziły Tczew, Starogard i Tucholę. Za łączą szefa sztabu: Maleczewski, pułk.

Propozycje pokojowe bolszewików dla Polski.

Oficjalny tekst noty rządu sowieckiego.

Cieszyn. (Tel. wł.). Pisma niemieckie podają tekst propozycji pokojowej, uczynionej Polsce przez rosyjskie sowieckie, który awizowany był z Moskwy 29 stycznia b. r. Propozycja brzmi: Rząd komisarzy ludowych socjalistycznego związku republiki sowieckiej w Rosji do Polskiego Rządu i polskiego ludu. Polska musi się zdecydować na krok, którego zaniedbanie miałoby dla obu ludów na szereg lat najsmutniejsze skutki. Wszystko wskazuje na to, że imperjaliści koalicyjni, agenci Churchilla i Clemenceau chcą popchnąć Polskę do zgnębnej walki z Rosją sowiecką. Świadoma swej odpowiedzialności wobec mas pracujących, ożywiona chęcią oszczędzenia znacznych ofiar i kłopotów, oświadcza rada komisarzy ludowych, co następuje:

1. Polityka Rosji sowieckiej względem Polski nie zależy od przemijających dyplomatycznych czy militarnych kombinacji, ale od niewzruszonych zasad, które poddyktowały narodowi prawa wolnego o sobie stanowienia. Rosja sowiecka uznała niezawisłość i suwerenność Rp. Polskiej. to jest podstawą wszystkich stosunków z Polską.

2. W odniesieniu do ostatniej propozycji pokojowej, z którą 22 grudnia 1919 rada komisarzy lu-

dowych zwróciła się do Polski, oświadcza rząd rosyjskich sowieckich że nie planuje on bynajmniej polityki zaczepnej wobec Polski. Wojska czerwone nie przekroczą obecnie frontu białoruskiego przebiegającego koło Dryssy, Polocka, Borysowa, Baryczy i Płycy. Rząd komisarzy oświadcza zarówno imieniem swoim jak i tymczasowego rządu ukraińskiego, że nie przedsięwzięł żadnej akcji militarnej ani na zachód od tej linii ani na frontach Grudowo i Pława.

3. Rząd komisarzy sowieckich oświadcza, że ani z Niemcami ani z innym państwem nie zawierał nigdy układu zwracającego się bezpośrednio czy pośrednio przeciw Polsce i zaznacza, że duch polityki międzynarodowej sowieckich wyklucza zupełnie możliwość takiego układu.

4. Rząd komisarzy oświadcza, że nie ma takiej sprawy gospodarczej ani terytorjalnej, którejby nie było można uregulować drogą układów przez wzajemne ustępstwa, tak, jak to się stało z Estonją. Komisarze ludowi dla spraw zagranicznych gwarantują, że na zebraniu wszechrosyjskich rad, mającym się odbyć w lutym b. r. zostaną uroczysto przyjęte powyższe zasady w stosunku do Polski.

Komisja plebiscytowa przybyła do Cieszyna.

Śląsk Ciesz. obsadzą wojska francuskie i włoskie.

Cieszyn (PAT.) Wczoraj o godzinie 5 min. 10 po południu przyjechała do Cieszyna aljancka komisja plebiscytowa. Do Cieszyna przybyli: przewodniczący komisji hr. de Manville, gen. konsul angielski Wilton, mgr. Borsereili, były wiceminister spraw zagranicznych we Włoszech, Japończyk prof. Yamada, oraz pluton żołnierzy francuskich. Na dworcu pięknie udekorowanym zjawili się reprezentanci władz polskich, a mianowicie: delegat rządu warszawskiego p. Zamorski, prezydent rady narodowej cieszyńskiej ks. Londzin, prezydent

rządu krajowego dr. Michejda i brygadjer dr. Pogorzelski.

Ze strony czeskiej przybył delegat rządu czeskiego dr. Mattous. W poniedziałek przyjadą na Śląsk pierwsze wojska okupacyjne. Śląsk obsadzą wojska francuskie i włoskie. W sobotę o godzinie 11. przed południem przedstawia się komisja plebiscytowa reprezentacje władz polskich.

ustępstwa za usługi oddawane przez armję polską w wspólnym sprawie.

Wbrew jednak optymistycznym wnioskom, jakie możnaby wysnuć z mowy Clemenceau'a i toczących się w Londynie i Paryżu rokowań, sądzimy, że kompromis francusko-angielski jest tylko zupełnie chwilowy i pozorny, że przeciwnie, rozbieżność obu polityk nie tylko trwa w dalszym ciągu, ale z dnia na dzień się pogłębia, i że co za tem idzie, sytuacja Polski jest nadzwyczaj trudna, a moment, który przeżywamy, jest momentem nader ważnym i dla przyszłości państwa polskiego wręcz decydującym. W szczególności sądzimy, że nieogłędne i zbyt silne zaangażowanie się Polski w kierunku, proponowanym przez Clemenceau'a, może wprawdzie przynieść szereg doraźnych korzyści, grozi jednak w dalszych konsekwencjach wprowadzeniem nas w orbitę wpływów wyłącznie francuskich, oddaleniem zupełnym od Anglii, a co za tem idzie, i od decydujących w polityce światowej czynników. Może nas zatem doprowadzić do tego, że ewentualne zmiany w konstelacji światowej odbędą się poza nami i bez nas, a może i przeciw nam. Druć kolezasty, którego mamy zostać strażą, nie tylko oddzieli nas od bolszewickiej czy bolszewizującej już tylko Rosji, ale zwiąże definitywnie z Francją, wprzagnie w rydwan polityki francuskiej, za której błędy my w pierwszym rządzie będziemy płacić, jak to już i dotąd dzięki komitetowi paryskiemu i jego paryskim pozostałościom miało niejednokrotnie miejsce.

Pogąd ten nasz opieramy na okolicznościach towarzyszących mowie Clemenceau'a i na linii polityki angielskiej w stosunku do problemów wschodnich, której obecnie są tylko epizodem.

Jest rzeczą nader charakterystyczną, że mimo narad londyńskich i rzekomego uzgodnienia angielskiej i francuskiej polityki w sprawach wschodnich toczące się od dłuższego czasu rokowania w Kopenhadze zostały po przerwie spowodowanej wyjazdem delegata angielskiego O'Grady'ego, na nowo podjęte i prowadzone są w dalszym ciągu. W tę linię polityczną, którą nakreślił Clemenceau w swojej mowie, faktu tego wciągnąć nie sposób. To raczej dalszy ciąg tych ustępstw, które podjął Lloyd George słynną mową w Guildhallu, a które szybko zatarł zarówno następną mową w parlamencie, jak i przebiegiem rokowań londyńskich. Dalsze trwanie narad w Kopenhadze rzuca ciekawe światło na politykę angielską wobec Rosji, świadcząc, że mimo kolezastego drutu Clemenceau'a nie wszystkie ścieżki wiodące do Moskwy zostały przecięte. Drogi przez Kopenhagę trzyma dyplomacja angielska na wszelki wypadek otworem. Nie można zgoli wątpić, że gdyby się dobrze poszukiwało nad Bałtykiem, ścieżek takich znalazłoby się więcej. Ballon d'essai, jakim niewątpli-

wie była londyńska wiadomość o rzekomo przez rząd polski projektowanym zjeździe przedstawicieli wszystkich państw i rządów powstałych na terytorjum byłej Rosji zdaje się świadczyć o tem, że nie nie miaoby przeciw temu w Londynie, aby jedna z dróg i to nie pomniejsza, wiodła przez Warszawę. Z rolą straży u drutu kolezastego, którą Polsce przeznaczył Clemenceau, trudno rzecz tę pogodzić. Jak wogóle trudno z programem ówczesnego francuskiego premiera pogodzić to, co, jak dotąd, zaszło w sprawie polskiej od jego mowy!

Możnaby oczekiwać, że wobec zmienionej koniunktury politycznej i oficjalnego uznania Polski za centrum akcji antybolszewickiej, niezliczone trudności, na jakie dotychczas natrafiała realizacja programu b. komitetu narodowego w sprawie granic wschodnich polskiego państwa, usuną się automatycznie i nastąpi zgoda państw sprzymierzonych na jego wypełnienie w całej rozciągłości. Co najwyżej — polewaj mamy tu do czynienia nie z zupełnym zwycięstwem francuskiej linii politycznej, na co liczył komitet lecz rzekomo z kompromisem — możnaby oczekiwać, że znacznie silniej, niż było to w programie komitetu, wystąpi moment federacyjny i autonomiczny, stokroć bardziej odpowiadający anglosaskiemu sposobowi rozwiązywania zawilich kwestii narodowościowych. W każdym jednak razie należałoby się spodziewać, że kwestja polskich żądań na wschodzie zostanie pomyślnie rozwiązana. W samejże mowie Clemenceau'a znalazł się też ustęp, wyraźnie to zapowiadający. „Nous devons donc faire tous les efforts pour que la Pologne, dans la limite de ses justes demandes, ne n'ait pas besoin de le dire recevoir toute satisfaction“. („Powinniśmy więc podjąć wszelkie wysiłki, aby Polska w granicach swych słusznych żądań — nie mam potrzeby tego mówić — uzyskała pełną satysfakcję“) — powiedział m. i. francuski premier. Minęły od mowy Clemenceau'a przeszło dwa tygodnie — nie nam jednak dotąd nie wiadomo o zmianie stanowiska państw sprzymierzonych wobec naszych żądań na wschodzie.

Z jednym wyjątkiem. Jest nim sprawa Galicji wschodniej. To jednak, co na temat Galicji wschodniej mógł powiedzieć Clemenceau, nie tylko zdaniem naszym, nie potwierdza optymistycznych przypuszczeń lecz przeciwnie, stanowi poważne ostrzeżenie, aby nie angażować się w politykę „druć kolezastego“ przedtem, zanim nie będzie rzeczą wiadomą, jakie cechy trwałości ma ta polityka. Ponieważ zaś ze sprawą Galicji wschodniej wchodzimy w zakres polityki angielskiej na wschodzie, przeto sprawie tej poświęcimy więcej nieco miejsca.

Ze Śląska Cieszyńskiego.

Strajk w Zagłębiu Ostrawsko - Karwińskim — Epidemje. — Komisja plebiscytowa przyjeżdża — Ze Słowaczyszny.

(Od naszego korespondenta cieszyńskiego).

Cieszyn z końcem stycznia 1920.

Od agitacji plebiscytowej odwrócił uwagę na kilkanaście dni strajk w Zagłębiu węglowym Ostrawsko - Karwińskim. Powodem strajku były niedomagania w aprowizacji i agitacja komunistyczna. Górnicy polscy wstrzymywali się pewien czas od strajku, ale później się do strajku również przyłączyli. W gminach polskich Zagłębia, jak Karwina, Sucha i Łazy strajk nie przyniósł żadnych osobliwych zająć. Natomiast w Ostrawskim przyszło do wielkich demonstracji robotniczych. Dziesiątki tysięcy robotników zbierało się codziennie i demonstrowało, a chwilami tłumy zaczęły rabować sklepy. Przywódcy socjalistów czeskich, jak Cinger i Prokes stracił zupełnie wpływ na masy, obu masy robotnicze przepędziły z trybuny. Kierownictwo ruchu robotniczego dostało się w ręce żywołów komunistycznych, przeważnie z Kladna w Czechach. Skutki strajku są fatalne: Ogromny ubytek węgla grozi zastojem fabryk i hut. I Polska nie otrzymała przez ten czas swego kwantum, przyznanego jej umową paryską z lutego 1919, co fatalnie odbiło się na gazowniach w Małopolsce i Kongresówce. Robotnicy polscy oświadczyli, że chętnie będą pracować, jeżeli dana będzie gwarancja, że węgiel ten Polsce się dostanie.

Zdaje się, że na razie strajk zażegnany, czy jednak rychło na nowo się nie zacznie, trudno osądzić już teraz. Gdyby miał stać się chronicznym, Polska nie mogłaby się temu stanowi spokojnie przypatrywać, nie mogłaby dopuścić do zniweczenia przemysłu śląskiego z powodu bolszewickich ruchów w Czechosłowacji.

W całym księstwie Cieszyńskim w niebywały dotąd sposób grasują epidemje hiszpanki, tyfusu plamistego, a w szczególności ospy. Ta ostatnia daje się mocno we znaki, powodując liczne wypadki śmierci. Całe podgórze Beskidów mocno jest zarażone, również Zagłębie węglowe i miasta. Zarazki roznieśli, zdaje się, żołnierze, którzy wróciwszy na plebiscyt, nie odbyli poprzednio kwarantany. Rada Narodowa zarządziła poprzednie przymusowe szczepienie, lekarze całymi dniami tej pracy się oddają. Mimo to pomiędzy ludnością biedniejszą liczne porywa ospa ofiary.

Komisja plebiscytowa przyjeżdża w najbliższym czasie. Jak zechce się urządzić na Śląsku, Spiszu i Orawie, dotąd nie wiadomo. Spodziewamy się, że dotychczasowego porządku w administracji kraju nie zechce naruszyć. Śląsk ma zbyt skomplikowane wa-

Z teatru.

„Fantazy“, dramat w pięciu aktach Juliusza Słowackiego.

II.

Czytanie dzieła poetyckiego — a więc i dramatu — to obcowanie duszy czytelnika z duszą twórcy i jego postaciami. W uczuciu, wyobraźni, myśli, mieści się ten stosunek. W tem jego czar, bogactwo, wielostronność, zmienność. Postacie, których ciałem słowo — lotne uczucia, myśli giętkie i wielkie, granic tu ściśle określonych nie mają, pobudzają dusze do żywszej działalności, marzeń, tęsknocie, fantazji, przypuszczeniom pozostawiają pole, tem większy w ten sposób wywierając urok.

I oto to dzieło — własność dwu dusz — staje przed nami plastyczne i odgraniczone w postaciach aktorów i w ich zespole. Działa urok dzieła po przez kreacje aktorskie, ale my równocześnie odczuwamy i obserwujemy ten nowy czynnik, który stanął między nami a dziełem — zdobywanie dzieła przez artystę, budowanie na tej podstawie nowego dzieła.

Genjalny, z głębi duszy płynący aktorski wysiłek, może olbrzymio rozszerzyć nasze pojmowanie, widzenie i odczuwanie dzieła i postaci, może narzucić nowe całkiem problemy, zadecydować na długi czas o kącie patrzenia publiczności na utwór poetycki. Artysta pomysłowy, inteligentny i konsekwentny, nie obejmuje, nie przetwarza całości

postaci, lecz raczej wydobywa z niej kilka rysów, które bardziej mu odpowiadają, zbacza z głównej drogi, stwarza postać, która wprawdzie nie podbija dusz, ale pociąga oryginalnością, drażni, zaciekawia, nasuwa problemy. Rutynista obchodzi postacie z daleka, przy pomocy paru ogólników. Partacz namacalnie wykazuje odległość swego wysiłku od dzieła.

Jakże delikatną, trudną i niebezpieczną jest interwencja teatru i dramatu w sztukach Słowackiego! Bo są sztuki, pisane przez rzemieślników teatralnych, w których role są jak kalosze; gdy wielkość odpowiada, można nogę wsunąć i chodzić (nie każdy umie) — Szekspir i Ibsen chodzą po szczytach, ale na tych ścieżkach towarzyszą aktorowi żelazne klamry zwartych, pewnych, dotykanych charakterów. Twórczość Słowackiego drogą zawrotnych lekką, kapiącą stopą dotyka. Nie łatwo ślad jej znaleźć, nie łatwo za nią nadążyć. Wnętrze jego twórczości i charakterów nie otwory maszynowym kluczem; trzeba mieć złoty klucz w uczuciu, w fantazji. Dlatego tak łatwo potargać, podeptać, zabić tę twórczość z blasku, mgły i ciała.

Po tych uwagach ogólnych, charakterystyka ważniejszych momentów wystawienia i gry. Z przyjemnością przystępuje się do scharakteryzowania gry p. Tarasiewicza, bo jest w tej grze materiał obfity do charakterystyki. On był ośrodkiem naturalnym przedstawienia; lowiło się jego gesty, czekało na jego słowa. Nie był to Fantazy pełny, taki, jakim go sobie wyobrażamy, lecz kreacja oryginalna, zwarta i niesłychanie plastyczna. W związku z warunkami zewnętrznymi p. T., z wy-

niosłą postawą i głosem wyrazistym, oschłym i zimnym, nie był to warty Fantazy Krasieński, nerwowiec, poeta i neurastenik, miotający się między uniesieniem romantycznym a brutalnym szyderstwem, ale grand-seigneur, wspaniały i dumny, wielki pan, znudzony ludźmi i sobą, ironizujący ich i siebie, bawiący się w ekstrawagancję poetycką, w piękno swoich słów zasłuchany. W grze p. Tarasiewicza znikł zupełnie pierwiastek uczuciowy, pozostała doskonała plastyka postaci i gestów i wyniosłe, poetyckie szyderstwo. Zewnętrznie portret hrabiego z „Pana Tadeusza“. Poza p. T. romantyczno-ironiczna, pyszna w każdym momencie: czy to gdy przez szkła mieszkanie hr. Respektów mustruje, czy to gdy zadumał się z filiżanką herbaty w ręku, czy to, gdy dumnie ramieniem Idalgę objawszy, na śmierć się z nią wybiera. Gesty precyzyjne, niezwykle celne, zimne jak z kryształu — gdy się Djanie oświadcza przy samowarze, gdy lot strzały pod niebo komentuje. Na Fantazego takiego można się nie godzić, ale musi się podziwiać plastykę i zwartość kreacji.

P. Trapszo, najzdolniejsza może dziś nasza artystka, z niezwykle trudnej roli hr. Idalgi wyszła obronną ręką, co już bardzo wiele znaczy. Była uroczo szczebiotliwa, salonowo melancholijna, barokowo rozręskniona, ale za mało może w jej grze było romantycznego serca i romantycznej głowy i dlatego gra ta nie pozostawiła po sobie jednolitego, mocnego wrażenia. Wiersze zacierały się w jej słowach, wiele z nich pozostało niezrozumiałych. Jedynie p. Tarasiewicz pięknie mówił wiersz Słowackiego.

runki, a panowie z komisji za mało je znają, to też powszechnie się spodziewamy, że przez nierozważne eksperymenty nie zechce zakłócić takich dziedzin życia jak aprowizacja, sądownictwo i t. d.

Ponad to wszystko góruje łane pytanie: Co będzie z dotychczasową nieszczęsną linią demarkacyjną? Plebiscyt odbyć się może jedynie wtedy, jeżeli ta zniechęcona linia usunięta zostanie i wszelki ślad po niej zniknie. W innych warunkach plebiscyt odbyćby się nie mógł. Takie postawienie sprawy atoli już z góry zakwestjonuje pomyślny wynik plebiscytu dla Czechów. To też przed przyjazdem wojsk ententy spodziewać się należy bardzo gorącej atmosfery w Cieszynie i nie jest wykluczone, czy komisja plebiscytowa nie znajdzie się w położeniu bez wyjścia. Już przed plebiscytem stworzy się prawdopodobnie walka pomiędzy dyplomacją polską i czeską, od której wyniku zależeć będzie, czy plebiscyt wogóle się odbędzie.

Niemcy śląscy, przynajmniej tak zwani wszechniemcy, i nadal brutalnie zwalczają Polskę. Nie lepsi są od nich Niemcy socjaliści. Kontakt pomiędzy Niemcami a Pragą istnieje, ale nie przyrzeczenia czeskie wabią Niemców. Po tej wrogiej Polsce linii idą przedewszystkiem z nienawiści do tego ludu polskiego, którym tak długo rządili i pod wpływem nadziei, że państwo czeskie rychło upadnie, a wtedy przygarńnięci zostaliby przez jakąś Austrię nowego wydania, albo przez Rzeszę niemiecką.

Jakiegokolwiek są ich pobudki, to jednak stwierdzić można, że Niemcy językiem u wagi nie będą. Najprzód plebiscyt odbędzie się gminami, a wyspa niemiecka w Biełsku głosowaniem za Czechami w żaden sposób nie może wpłynąć na to, by dostała się do Czech. Wprawdzie Niemcy domagają się niepodzielności kraju, chcą, by Śląsk cały dostał się do tego państwa, za którym oświadczy się większość, ale to jest pobożne życzenie, wbrew ustalonym już warunkom plebiscytowym. Zresztą hasła „Za Czechami“ nie usłucha cała ludność niemiecka.

Na Słowacyzynie tymczasem wre. Lud cały, wpatrzony w swego przywódcę, ks. Hlinkę, dotąd wziętego przez Czechów. Nie udało się Czechom wyłapać wszystkich winnych synów Słowacyzyny, którzy wpatrzni w ideał niepodległości, dotąd wpajają go w umysły szerokich mas. Pomagają im w wysokim stopniu te liczne gwałty, aresztowania, kradzieże, rekwizycje i bezmyślna profanacja religji, popełniane przez wojska czeskie. Z każdym dniem rośnie oburzenie przeciwko Czechom i niezawodnie młoda, otumaniona pychą i bolszewizmem republika czeska, doczeka się jeszcze niespodzianek ze strony Słowacyzyny. Idea narodowa opanowała i ciemne dotąd i, jak się zdawało, bierne umysły Słowaków. Takiego ognia nikt zagasić nie zdoła. Słowacyzyna może przejść dłuższe lub krótsze cierpienia, ale to pewna, że Słowacy Czechami nie będą. Czego nie zdołał dokonać brutalny krzyżak w Poznaniu i na Śląsku,

P. Rydzewski jako major jak zawsze sumienny, inteligentny i pomysłowy, w scenie śmierci miał kilka momentów silniejszych; jak na starego, poczciwego majora liberala, zapędzonego na Sybir, zbyt był chwacki i militarystyczny. Nie dopisał zgola p. Böhlke w roli Jana, mimo, że w stroju baszkira było mu do twarzy. Postać była bez kości, deklamacja szablonowo-sentymentalna, którą wypowiadać można wszystkie role — w nieskończoność. Z cudownych wierszy i słów tworzyły się jakieś bezkształtne bryły, w połowie polykane przez mówiącego tak, że złość brała. P. Werniczówna była udatną i p. prawną Stellą, p. Hałacińska nieśmiałą i wdzięczną Djaną, wielka scena z Fantazym nie wypadła dość silnie. Inni — to szeregowcy, którym powierzono funkcje oficerów sztabowych, dwoje jaskrawe olbrzymich luk w naszym aktorskim zespole.

Jedno curiosum literackie bardzo interesujące domaga się wyjaśnienia. Sztuki t. zw. „klasyczne“, „uznane“ uważa się za nudne. Słucha się ich z nabożną nudą i uroczystym poziewaniem, z świętoszkowatą obłudą, w poczuciu, że spełnia się narodowy, patriotyczny ale nieco uciążliwy obowiązek. Jakież powód tego fenomenu? Czy nie ten, że wień szkolnych pedantów systematycznie zabija w młodzieży arcydziela poetyckie?

A dzieła wielkie — jak „Fantazy“ — przemawiają silnie, mimo braków i luk w wystawieniu, i czekają na tych, którzy umieją czuć, widzieć i słuchać.

Dr. Włodzimierz Jampolski.

tego nie dokona słowiański Prusak. Na razie Słowacy potajemnie odezwaniami i „Słowakdem“ podtrzymują ducha ludu i czekają. I dla nich nadejdzie chwila.

P. B.

O upaństwowienie muzeum w Rapperswylu.

(Od naszego korespondenta warszawskiego).

Warszawa, 27. stycznia 1920.

Postowie Tarnawski i Bojko zgłosili na sejmie wniosek o objęcie przez państwo polskie na własność Muzeum narodowego polskiego w Rapperswylu.

Muzeum to wraz ze wszystki m. co się w zamku rapperswylskim znajduje, s a. owi w dle aktów fundacyjnych, a to zeznanych przez pierwszego założyciela śp. Władysława hr. Broel Plattera w Rapperswylu 23. października 1870 r. i 14. kwietnia 1881 r., deklaracji jego z 8. grudnia 1873 r., własność narodu polskiego i ma być oddane Polsce po odzyskaniu niepodległości. Na pomieszczenie Muzeum wynajął Władysław hr. Platter od gminy miasta Rapperswylu stały zamek (niegdys siedziba rodziny Habsburgów), na lat 99, które upływają 30. czerwca 1970 r., a podstawę do praw na mu tego zamku stanowią kontrakty z reprezentacją gminy Rapperswyl, zawarte dnia 18. lipca 1839 r., 23. kwietnia 1871 r. i dopełnienia tych kontraktów z 31. grudnia 1836 r. i z 10. czerwca 1888 r.

Prawa na mu tego zamku, pływające z powyższych umów, przeniósł śp. Władysław hr. Platter deklaracją wyżej wymienioną z dnia 8. grudnia 1873 r. również na naród polski. Zamek wynajęty stanowił prawie ruinę, hr. Platter wyrestaurował go znacznym na owe czasy, ćwierć miliona franków przekraczającym kosztem, ażeby go przysposobić do przyjęcia zbiorów.

Muzeum narodowe w Rapperswylu składa się:

1) Z właściwych przedmiotów muzealnych, odnoszących się do historii Polski, a przeważnie do historii porzoborowej. Przedmiotów tych jest wedle katalogu sporządzonego przez dyrekcję Muzeum 4765, liczbata a o li nie obejmuje całości, gdyż nie wszystko zostało skatalogowane.

2) Dział monet polskich 2834 sztuk.

3) Księgozbiór i archiwa liczące 76533 druków, 28374 sztychów i rycin, 2163 rękopisów, autografów i dyplomów, 8000 fotografii, 1300 map itd. (tutaj należy rocznik Leonarda Chodźki), zawierający w 118 tomach odpisy ważnych dokumentów, odnoszących się do życia wybitnych postaci naszych dziejów i papiery rodzinne, 37 tek materiałów do dziejów przedrozbiorowych, 81 tek papierów, dotyczących dziejów Emigracji polskiej, archiwum delegacji polskiej w Paryżu w 20 tomach, 266 tek dokumentów emigracyjnych po różnych działaczach, archiwum pism emigracyjnych „Les polonais“ i archiwum r. 1833 powiększone zbiorami po Arturze Wołyńskim, akta odnoszące się do rzezi galicyjskiej, do sprawy wrzesińskiej, zbór monet, dary obce itd. Wiele tych rzeczy dotąd nie skatalogowano.

Około Muzeum narodowego grupuje się szereg fundacji poczynionych przez różne osobistości Emigracji, a mianowicie:

I. Fundusz styp. Kr. hr. Ostrowskiego 409.778.79 fr. II. Fundusz st. A. Orłowskiego 10.900.— fr. III. Fundusz im. T. Kościuszki 4.000 fr. IV. Cicha Kasa Litewska 9.605.98 fr. V. Fundusz anonimowy z 1893 r. 270.548.70 fr. VI. Fund. anonim. z 1894 r. 32.754.84 fr. VII. Fundusz wydawniczy 28.500 fr. VIII. Fund. biblioteczny 25.892.90 fr. IX. Depozyt zjedn. młodzieży polskiej 1.952 fr. — Fundasze te ulokowane w papierach wart. wynoszą łącznie 793.033'21 fr., obecnie przeszło 16 milionów marek.

W dniach 28 i 29 sierpnia z. r. odbyła Rada muzealna posiedzenia, na których wyraziła zapatrywanie, że Muzeum narodowe polskie w Rapperswylu, jako własność Narodu Polskiego, ma być oddane państwu polskiemu.

Wniosekodawcy domagają się, aby

1) Muzeum narodowe polskie w Rapperswylu w Szwajcarii jako własność narodu polskiego zostało bezzwłocznie objęte na rzecz państwa polskiego w posiadanie.

2) Urzędników i służbę tej instytucji przyjęto z dniem 1 stycznia 1920 r. na etat państwowy.

3) Fundacje stypendyjne i fundusze w skład tych fundacji wchodzące przeszły pod zarząd Ministerstwa Oświaty Państwa Polskiego.

1. lutego przywrócony będzie ruch przywrócony.

Warszawa. (PAT.) Ruch osobowy, wstrzymany 17. b. m. będzie otwarty w całej Polsce z dniem 1. lutego 1920.

Sejm oświadcza się za karę śmierci za łapownictwo.

Warszawa (PAT.) Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu toczyła się w dalszym ciągu rozprawa nad ustawą

o odpowiedzialności urzędników za przestępstwa z chęci zysku.

P. Świda przyczynę tych objawów przypisuje psychozie wojennej, wylicza poszczególne wypadki nadużyc starostów i zaznacza, że na kolejach panowało powszechne łapownictwo. W ministerstwie spraw zagranicznych ujawnia się niedołstwo. Pociągami dyplomatycznymi jeżdżą handlarze i kupcy. Wogóle panuje ogromny brak kontroli w administracji państwowej. Wydatki państwowe, wynoszące od dnia 1. stycznia 7 miliardów 593 milionów, dotąd nie są sprawdzone. W zarządzie ziem wschodnich ujawnia się cały szereg nadużyć. Mowca w imieniu klubu niemieckiego oświadcza się za karę śmierci.

Przeciwko karze śmierci przemawiał socj. p. Perli.

P. Jan Dąbski oświadcza imieniem P. S. L.,

że głosować będzie za karę śmierci. Tosamo oświadcza p. Poniatowski (wyzwol.) imieniem swego stronnictwa. P. Hirschhorn (sjon.) gorąco występuje przeciwko ustawie.

Stronnictwo narodowo ludowe, przez usta p. W. Dębskiego, oświadcza się za karę śmierci, przyczem żąda, by urzędnicy regularnie byli wyplacani. Poseł Steinhaus (kl. pr. konst.) krytykuje ustawę z punktu widzenia prawniczego.

W dyskusji szczegółowej p. Anusz (lud.) żąda zaostżenia art. 1-go. P. Bogoński (chrześ. rob.) żąda projektu ustawy, karzącej przekupujących, p. Bzikowski domaga się ustawy karzącej podrabeków. Minister Wojciechowski wykazuje, że z poszczególnych wypadków nadużyć urobiono sąd uwiaczający całemu stanowi urzędniczemu. P. Dębski (lud.) żąda rozciągnięcia ustawy na przekupujących oraz kary za fałszywe oskarżanie urzędników. Po przemówieniach ministra Hebdzińskiego oraz pp. Świdły i Kiernika (lud.) obrady odroczone do jutra.

3 miljardy emitowano bez pozwolenia Sejmu.

Warszawa (PAT.) Ministerstwo skarbu nadsyła nam do ogłoszenia następujące sprostowanie, podpisane przez p. ministra Grabskiego: Wobec umieszczonej w niektórych pismach notatki, jako by p. minister skarbu wypuścił bez upoważnienia Sejmu 3 miljardy marek polskich, ministerstwo skarbu komunikuje, że notatka ta nie odpowiada

absolutnie rzeczywistości. Faktem jest natomiast, że p. minister skarbu uzyskał zgodę rady ministrów na wypuszczenie trzech miliardów marek z tem, by po zebraniu się Sejmu, złożył Sejmowi odpowiednie wnioski. Wniosek ten został już Sejmowi przedłożony, i przy dokonaniem sprawozdania o stanie emisji marek polskich, w dniach najbliższych będzie przedmiotem rozpatrywania przez Sejm.

Wojska polskie w Pelplinie.

Warszawa. (PAT.) We wtorek wojska polskie wkroczyły do Pelplina. Pierwszy wszedł oddział ułanów krechowieckich. W katedrze odbyło się uroczyste nabożeństwo, po którym odśpiewano „Te Deum”. Wieczorem miasto było iluminowane.

„Za naszą i waszą wolność”.

Z POBYTU NACZELNIKA PAŃSTWA W DZWIŃSKU.

Wilno. (Pat.). Na obiedzie, wydanym przez gen. Rydza - Smigłego w Dyneburgu na cześć Naczelnika Państwa, obecni byli reprezentanci armii polskiej i lotewskiej oraz gen. Burt z misji angielskiej. Pierwszy wznosił toast na cześć Naczelnika Państwa gen. Rydz - Smigły, następnie przemawiał wódz armii lotewski gen. Ballod, który dziękował armii polskiej za pomoc udzieloną armii lotewskiej i wyraził nadzieję, że jak obie armie polska i lotewska tak samo i oba narody zbliżą się w stosunkach przyjacielskich. Gen. Ballod zakończył przemówienie toastem na cześć armii polskiej i jej Naczelnego Wodza Piłsudskiego.

Naczelnik Państwa wygłosił następujące przemówienie: Moi Panowie! Przyjemnie mi jest być w oddziale, które spotkało rzeczywiste szczęście, że walczył zgodnie z tradycją polską za naszą i waszą wolność nie tylko za wolność naszego narodu, ale i za wolność naszego sąsiada i przyjaciela. To też zgodnie ze mną wzniesicie kielich na cześć dzielnej armii lotewskiej i jej doświadczonego głównodowodzącego generała Balloda.

PULKOWNIK RYDZ - SMIGŁY ODZNACZONY ORDEREM VIRTUTI MILITARI

Wilno. (Pat.). Naczelnik Państwa powrócił z frontu do Wilna. Podczas pobytu w Dynaburgu Najwyższy Wódz osobiście wręczył order Virtuti Militari gen. Rydziwi - Smigłemu, przyczem w przemówieniu stwierdził zasługi generała Smigłego, dla których tenże powołany został na członka kapituły orderu. Naczelnik Państwa konferował w Dynaburgu z naczelnym wodzem wojsk lotewskich generałem Ballodem, który wraz z szefem sztabu przybył specjalnie do Dynaburga. Naczelnik Państwa zwiedził w Dynaburgu szpital i koszary, oraz przyjął delegację ludności cywilnej.

O POMOC MIASTOM KRESÓW WSCHODNICH

Warszawa. (Pat.). Komisja miejska przyjęła projekt ustawy, upoważniającej ministra spraw wewnętrznych do tworzenia nowych gmin podmiejskich i zmiany granic gmin istniejących a nadto wezwała rząd, by za pośrednictwem Banku komunalnego drogą pożyczek przyszedł z pomocą miastom na kresach wschodnich.

Pomoc dla Polski i Rumunii przeciw Rosji.

Paryż. (PAT.) (Havas). „Temps” wyraża zdanie, że mocarstwa sprzymierzone, nie popierając ofensywy przeciwko Rosji sowieckiej, winny udzielić Polsce i Rumunii koniecznej pomocy. Podobna opinia przeważa we Francji. „Temps” jest przekonany, że i Anglja podziela ten punkt widzenia.

Dostępny do Gdańska w ręku polskim.

Warszawa. (Tel. wł.) Wszystkie dostępy do portu gdańskiego jeszcze przed rozstrzygnięciem sprawy Gdańska na konferencji pokojowej zostały wykupione przez rząd polski, co dla sprawy posiadania portu gdańskiego jest rzeczą rozstrzygającą.

Wojska polskie z Syberji wracają.

Warszawa. (PAT.) Dzięki staraniom rządu naszego, polskie oddziały wojskowe na Syberji będą niebawem wysłane do kraju. Wysłaniem i opieką w drodze zajmie się syberyjska ekspozytura rządu angielskiego. Również i jeńców Polaków armii austriackiej i niemieckiej, którzy w liczbie 600 przebywają obecnie w Azji wschodniej, rząd angielski wyszła do kraju.

Bolszewicy tworzą armję pracy.

Warszawa, (PAT.) Radjo z Moskwy. W Rosji tworzą się 3 armje pracy z których pierwsza przeznaczona jest do budowy kolei, niezbędnych

do eksploatacji źródeł naftowych, druga armja pracy, tworzona jest na Ukrainie, trzecia zaś w północnym Kaukazie przeznaczona do eksploatacji zagłębia.

JUDENICZ ARESZTOWANY.

Kraków (Pat.). Radjo z Moskwy. Szwedzkie biuro prasowe donosi, że głównodowodzący armji północno - zachodniej gen. Judenicz został aresztowany 26 b. m. w swojej kwaterze przez prokuratora armji północno - zachodniej Ljanickiego. Judenicz usiłował z resztkami pieniędzy wojskowych umknąć za granicę.

ZYWNOŚĆ I SUROWCE PŁYNĄ Z AMERYKI DO POLSKI

Warszawa (Pat.). Wedle doniesień z Nowego Jorku, parowiec polsko - amerykańskiego towarzystwa żeglugi morskiej wypłynął z Nowego Jorku z ładunkiem surowców, środków żywności i lokomotyw.

NIE BYŁO ROKOWAŃ Z DENIKIEM.

Referat prasowy D. O. G. Lwów donosi: Ministerstwo Spraw Wojskowych Dep. II. podaje: Biuro prasowe Naczelnego Dowództwa wojsk polskich stwierdza, że z Deniknem nie były prowadzone żadne pertraktacje w sprawie podjęcia jakiegokolwiek wspólnej akcji wojskowej.

Warszawa. (Tel. wł.) Minister aprowizacji przyznał urzędnikom magistratu krakowskiego i lwowskiego prawo do pobierania deputatów żywnościowych na równi z urzędnikami pastwowymi.

Gmach Sejmu oddany Uniwersytetowi.

Warszawa. (Tel. wł.) Rząd polski postanowił oddać Uniwersytetowi lwowskiemu na siedzibę dawny gmach Sejmu galicyjskiego, ponieważ obecny budynek uniwersytetu jest bliski ruiny.

Przestępców cywilnych przeciw państwu i armji będą sędzić sądy wojskowe.

Warszawa. (Pat.) Ogłoszoną będzie ustawa, oddająca sądom wojskowym cywilnych, oskarżonych o przestępstwa przeciwko państwu i jego sile zbrojnej.

Zaliczki dla urzędników pocztowych.

Warszawa. (PAT) Wobec krytycznego położenia urzędników poczt i telegrafów, ministerstwo poczt i telegrafów poleciło wydawać na żądanie zaliczki na poczet spodziewanych nadwyżek. Zaliczki te, do wysokości 400 marek dla pracownika, asygnowane będą ze sum urzędów pocztowo-telegraficznych.

Oznaczenie cen towarów w koronach i markach.

(Rozporządzenie gener. delegata rządu z d. 28 stycznia 1920 J)

Rozporządzam co następuje:

§ 1. We wszystkich wypadkach, w których ma być na towarach uwidoczniiona cena, winno oznaczenie ceny nastąpić tak, iż obok ceny w koronach, ma być podana także cena w markach polskich według ustawowej relacji, t. j. w stosunku 70 marek za 100 koron.

§ 2. Kto będąc obowiązany do oznaczenia ceny towaru, uczyni to tylko w jednej z powyższych walut, ulegnie karom.

§ 3. Kto przy oznaczeniu ceny towaru w koronach i markach nie zastosuje się do ustawowej relacji 70 marek za 100 kor., podlega karom.

§ 4. Każdy, kto mając obecnie oznaczone ceny towarów w koronach, w zamiarze uzyskania wyższej relacji w markach, podwyższy istniejące obecnie ceny w koronach, karany będzie za przekroczenie, względnie występek podbijania cen.

§ 5. Każdy obowiązany do uwidocznienia cen towarów, winien w swoim lokalu handlowym, na swoim stanowisku, lub placu targowym umieścić w miejscu widocznym i dostępnym dla kupujących tabelę zamianę koron na marki i odwrotnie.

Nie stosujący się do niniejszego przepisu będzie karany w drodze administr. grzywną do 5.000 kor. albo aresztem do trzech miesięcy.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia

Generalny delegat rządu Galecki.

Kronika.

KALENDARZYK.

Dziś rz. kat. Martyny p.; gr. kat. Antonya Weł. Jutro rz. kat. Piotra z Noli; gr. kat. Aftanazy. Wschód słońca 7:39, zachód 4:52.

REFERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO:

W sobotę o 3 popoł. „Wąsy i peruka”, komedia w 3 akt. J. Korzeniowskiego — o 7 wieczór „Traviata”, opera w 4 akt. Verdiego.

W niedzielę o 3 popoł. „Seans”, operetka w 3 aktach St. Dunkowskiego i Fr. Konicza — o 7 wiecz. „Fantazy”, dramat J. Słowackiego.

W poniedziałek o 3:30 popoł. „Murzyn”, komedia — wiecz. o 7 „Boża Stambulu”, operetka.

We wtorek „Tosca”, opera.

We Lwowie.

— Syndykat dziennikarzy polskich we Lwowie. Pierwsze walne zgromadzenie syndykatu dziennikarzy polskich we Lwowie odbędzie się w poniedziałek 2. lutego 1920 o g. 11. przedpoł. w Kasynie i Kole lit. art. z następującym porządkiem dziennym: 1. Sprawozdanie komisji. 2. Przyjęcie statutu. 3. Wybór prezydium i wydziału. 4. Wnioski Komisji. 5. Wnioskami członków.

Do udziału w tem pierwszym walnym zgromadzeniu upoważnieni są jedynie ci, którzy dali inicjatywę utworzenia syndykatu lub do tej myśli przystąpili na poprzednim zebraniu.

— Generał Iwaszkiewicz przybędzie do Lwowa celem wzięcia udziału w radzie prasy. Wraz z obrońcą Lwowa i wschodniej Małopolski zaszczytci raut swoją obecnością liczne grono wyższych wojskowych.

— Pożegnanie majora Adama Korytowskiego, szefa sztabu D. O. G. Onegdaj w sali hotelu George'a korpus oficerski D. O. G. zęgnął dotychczasowego szefa sztabu, majora Korytowskiego. Mjr. Korytowski przybył na to stanowisko tylko zastępczo, mimo to zabrał się do pracy z energją. — Gen. Gologórski pożegnał mjr. Korytowskiego serdecznym przemówieniem podniósł jego zdolności i dziękował za dzielną współpracę. Jeden z pułkowników, imieniem swoim i oficerów życzył mu, aby na nowem stanowisku zyskał sobie umysły i serca — jak tu — przelożonych i podwładnych. Major Korytowski został powołany do sztabu generalnego.

— Nowy szef sztabu DOG. pułk. Jan Thullie. Po ustąpieniu majora Korytowskiego szefostwo sztabu dowództwa okręgu gener. we Lwowie objął pułkownik Jan Thullie.

— Kłopoty tramwajowe. Na zaproszenie wiceprezydenta dr. Stahla odbyła się wczoraj w południe konferencja z reprezentantami tutejszych dzienników w sprawie rozmaitych utrapień tramwajowych. Potrzebnych wyjaśnień udzielali pp. wiceprezydent dr. Stahl i dyrektor zakładu elektr. p. Tomicki. Między innymi — jak dowiedzieliśmy się — dyrekcja tramwaju wydała ostatnio rozporządzenie bardzo racjonalne, ażeby dla uniknięcia ścisłu wiadano z przodu wozu a wysiadano tylko z tyłu.

Jeżeliby i to nie zaradziło ścisłowi, będzie się musiało, dla uniknięcia ścisłu, zaprowadzić ogonki, które zaprowadzono nawet w Rosji, i tam publiczność przestrzega tego bardzo ściśle, poza ogonkiem pozwalają wsiadać tylko kobietom z dziećmi i kobietom ciężarnym.

Omawiano także sprawę koron i marek. Konduktorowie przyjmować będą naturalnie korony i marki, z powodu jednak braku drobnej monety fenigowej na razie nie będą mogli wydawać reszty z marek. Publiczność będzie więc musiała przy wsiadaniu do tramwaju być zaopatrzoną w drobną monetę halersową. Na razie nie ma na to rady. Wprowadzenie bonów tramwajowych nie jest tak łatwe do wykonania, druk bonów byłby kosztowny i trwałby dość długo, łatwe byłby zresztą fałszerstwa tych bonów, któreby też nie miały żadnej wartości dla przyjezdnych. Dyrekcja tramwaju pragnęłaby usunąć podług możliwości rozmaite utrapienia tramwajowe, wobec piętrzących się trudności jest jednak bezsilną.

Podług doniesienia pism lwowskich podwyższono tam taryfę biletu tramwajowego za jeden przejazd na dwie kor.

Kinoteatr „CHIMERA”, ul. Akademicka 8. program od poniedz. 26. stycznia do niedz. 1. lutego br. Satyra na te stosunków jednego z dworów europejskich w 4 aktach p. t.

MIŁY Z BOŻEJ ŁASKI

W głównych rolach **Stella Harf** Madro nadzwyczajna Komedia w 2 aktach.

Drożyzna w Warszawie.

(W ciągu ostatniego półrocza podskoczyły ceny o 296 proc.)

Pisma warszawskie ogłaszają następujące zestawienie cen artykułów pierwszej potrzeby w Warszawie:

Artykuły	Lipiec 1914 r.	Lipiec 1919 r.	24. stycznia 1920 r.	Wzrost cen:	
	Mk. i fen.	Mk. i fen.	Mk. i fen.	od 1. lipca 1914 r. do 24. stycznia 1920 r.	od lipca 1919 r. do 24. stycznia 1920 r.
Masło 1 funt (40 dek.)	1.—	8.—	36.—	3500 proc.	350 proc.
Słonina 1 funt	0 40	5.—	20.—	4900 "	310 "
Mięso 1 funt	0 35	5.—	18.—	500 "	260 "
Jajka sztuka	0 08	0 50	3.—	3650 "	500 "
Mleko kwarta	0 20	2.—	6 50	3150 "	315 "
Chleb 1 funt	0 0	2.—	6 50	6400 "	315 "
Mąka 1 funt	0 15	3.—	9.—	5900 "	200 "
Kasza 1 funt	0 10	3 50	8.—	7900 "	130 "
Mydło 1 funt	0 30	8.—	22.—	7233 "	175 "
Kartofle korzec	5.—	60.—	320.—	6300 "	433 "
Obuwie	20.—	300.—	1200.—	5900 "	300 "
Ubranie	120.—	1200.—	4000.—	3290 "	235 "
Przeciętny wzrost cen				5185 proc.	296 proc.

— Wiadomości teatralne. Dnia Traviatę śpiewać będzie p. St. Argasińska-Choynowska, by zaąpić chorą p. Ewę Bandrowską.

— Ognie. W szkole 6 pułku telefonów, przy ul. Kadeckiej 1. 1, wczoraj w południe powstał groźny ogień suftowy. Przyczyną pożaru było wadliwe wmurowanie rury kominowej. — W sklepie p. Starcka, przy pl. Marjackim, zajęła się wczoraj drewniana ścianka i szafa od rury piecyka. — Oba ognie ugasiła straż pożarna.

W Polsce i na świecie.

— Dar narodowy dla Piłsudskiego. Zgodnie z apelem Głównego Komitetu do utworzenia Komitetów prowincjonalnych, ostatnio powstały Komitety Prowincjonalne Daru Narodowego dla Piłsudskiego w Białymstoku, Pinczowie, Hrubieszowie, Mławie, Mńsku-Mazowieckim, Mechowie Jędrzejowie — w gminach: Nagorzany, Góry, Filipowice, oraz w całym prawie powiecie Ponczowski. Powstają również po wsiach komitety lokalne. Miasto Tarnobrzeg wyasygnowało 1.000 kor. na Dar Narodowy dla Piłsudskiego. Sejmik w Kole uchwalił opodatkowanie po 27 fen. z morga na Dar Narodowy dla Naczelnika państwa.

— Uczczenie generała Iwaszkiewicza. Z Warszawy donoszą: Odbyło się w sali Klubu Ziemiańskiego, w hotelu Europejskim, przyjęcie, urządzone dla uczczenia jednego z pierwszych kawalerów orderu „Virtuti militari”, generała Wacława Iwaszkiewicza przez grono Polaków reprezentujących wychodźstwo polskie w Stanach Zjednoczonych Ameryki, w Anglii, we Francji i na Syberji.

Gospodarzem był p. Maksymilian Nowak, Polak-Amerykanin z Buffalo. Wspólnie z nim reprezentował Polonię amerykańską p. Henryk Setmajer, delegat wydziału narodowego polskiego w Ameryce.

Generał Iwaszkiewicz, któremu w upomniku od Polonii amerykańskiej p. Setmajer wręczył złoty żeton Orła Białego z napisem „Liberty for Poland”, dziękował w krótkich słowach, zapewniając, że to serdeczne przyjęcie, jakie mu wychodźcy polscy zgotowali, pozostanie w jego pamięci na zawsze jednym z najmiłszych wspomnień.

— Z karty żałobnej. W Krakowie zmarł w 58 r. życia starszy radca górniczy, Zdzisław Kamiński, znany pod pseudonimem liter. „Kazet”.

— Nadużycia w twierdzy modlińskiej. W Modlinie aresztowano wyższego urzędnika twierdzy, Bronikowskiego, który powierzał dostawy na bardzo znaczne sumy wyłącznie swemu szwagrowi.

— Głośny lekarz angielski Lyster umarł w 60 roku życia, jako ofiara swego zawodu. Był on jednym z pionierów użycia promieni Röntgena w celu zwalczania choroby raka.

Cierpienia dróg moczowych

Rzeżączka niedbale leczona powoduje często zapalenie pęcherza, które oprócz zbyt częstego i bolesnego urynowania, sprządza powikłania, niekiedy bardzo niebezpieczne. Aby ustrzedz się od takich następstw należy zażywać Emiktynę Dr. Leprince'a w Paryżu, zażywając po 3 do 4 kapsułki podczas jedzenia, trzy razy dziennie. Środek ten znakomicie znoszony jest przez żołądek i nie wywołuje nigdy niesmaku lub innych zaburzeń. Działa zawsze jednakowo i pewnie i sprządza szybko zupełne wyzdrowienie. Emiktynę nabywać można w każdej aptece lub w składzie aptecznym. 8007

Romantykafy.

Bilety na raut Prasy wydaje sekretarjat Kasy i Kola lit. art. dziś w sobotę, w dzień rautu od g. 11. przed poł. Ci którzy się zgłosili o za proszenia w bieżącym tygodniu, zechcą je sami odebrać, gdyż wysyłka pocztą mogłaby spowodować opóźnienie w doręczeniu zaproszeń. Uchwalone onegdaj na posiedzeniu Komitetu pań ceny bufetu są znacznie niższe, niż praktykowane w cukierniach i restauracjach. Wystarczy, jeśli przykładowo powiemy, że torty i kanapki sprzedawane będą po 5 K., porcja szynki 10 K., kieliszek wódki 6 K., herbata i piwo po 2 K. Bufet nie powinien nikogo odstraszać, ale raczej zwabić swoją taniością.

Posiedzenie lwowskiego Koła P. N. S. W. Dziś (sobota) odbędzie się o godz. 7. wieczorem posiedzenie lwowskiego Koła T. N. S. W. w sali fizyki I. szkoły realnej. Posiedzenie to winno zgromadzić całe nauczycielstwo lwowskich szkół średnich, gdyż na porządku dziennym zebrania są sprawy pierwszorzędnej znaczenia jak: wybór nowego zarządu Koła, sprawozdanie delegatów wysłanych do Warszawy, sprawy ekonomiczne i sprawa wynagrodzenia za godziny w zakładach prywatnych.

W „Cercle Franca's” przy ul. Jagiellońskiej l. 1. (sala posiedzeń Gal. Ka y oszczędności) odbędzie się w sobotę, dnia 31. stycznia 1920 r. odczyt p. pułkownika de Renty, p. t.: „La France”. Początek o godz. 6. wieczorem. Wstęp 5. kor., dla członków wstęp bezpłatny.

Wieczór kontjumowomaskowy połączony z kofijonem cukrowym odbędzie się w niedzielę dnia 1-go lutego br., o godzinie 8-mej wieczorem, w dawnej sali Koła liter-art, w Pasażu Mikołusza — na dochód wdów i sierót po fryzjerach.

Program powszechnych wykładów uniwers. Niedziela 1. lutego, godz. 5. w sali Muzeum przemysłowego, dyr. M. Szarski. „O polityce bankowej”. Poniedziałek 2. lutego, prof. Miłkowski. „Praca górnik i jego walka z żywiołami”. Politechnik, sala XII. godz. 7. Wtorek 3. lutego, prof. dr. Szelański. „Refleksje powojenne”, Uniwersytet, sala XIV. Środa 4. lutego, prof. R. Wojciechowski. „Pojęcie miłości u dawnych poetów polskich”, ul. Diugosza, sala geologii. Czwartek 5. lutego, prof. dr. Bulanda. „Ateny”, „Zabytki”, Uniwersytet, sala XIV. Piątek 6. lutego, prof. Weigel. „Jak nakęzałoby sporządźć mapę Polski”, Politechnika, sala X. Sobota 7. lutego, prof. Szelański. „Refleksje powojenne” (II) Uniwersytet, sala XIV. Niedziela 8. lutego, dr. Legiężyński. „Z biologji bakterji we krwi człowieka”, (z demonstracjami kinematograficznymi). Muzeum przemysłowe, godzina 5.

We Lwowie, dnia 30 stycznia 1920.

ZREALIZOWANIE KART CHLEBOWYCH

Pomimo, że Zakład aprowizacyjny zużył na wypiek chleba wszystkie zapasy zboża, jakie posiadał, nawet zapasy jęczmienia, przeznaczonego na wyrób kaszy, oraz wszystkie zapasy, jakie z młynów mógł uzyskać, pozostała znaczna część kart chlebowych nie pokryta. Ponieważ na najbliższe dnię spodziewano się znaczniejsze przesyłki mąki, przeto by wszystkie karty chlebowe z bieżącego tygodnia, oznaczone Nr. 5, zrealizować, przedłuża się ich ważność do czwartku t. j. do dnia 5 lutego włącznie. Natomiast karty chlebowe z przyszłego tygodnia, oznaczone Nr. 6, mają być realizowane dopiero od 5 lutego, ewentualnie wcześniej, gdyby dostateczne ilości mąki nadeszły.

Miejski Zakład aprowizacyjny.

Do l. 273/IV. 1920.

Z dyrekcji kolei państwowej.

W ostatnich czasach zachodzą coraz częściej wypadki uszkodzenia, a nawet zupełnego rozbicia drzwi wchodowych bocznych przy wagonach kolejowych podczas jazdy pociągów osobowych przez mosty czasowe, wybudowane w miejsce zniszczonych mostów trwałych.

Ponieważ przy tych mostach konstrukcje żelazne są węższe, dlatego drzwi boczne wagonów, pozostawione otworem, bezwarunkowo o takie konstrukcje zawadzić muszą, ulegając przytem bądź częściowemu uszkodzeniu, bądź też całkowitemu rozbiciu.

Wina z tego leży przeważnie w tem, iż podróżni, wbrew dotyczącym przepisom regulaminu ruchu, drzwi podczas jazdy samowolnie otwierają, nie bacząc na niebezpieczeństwo, jakie im z tego tytułu zagraża.

Niemniej są na porządku dziennym wypadki wyciekania szej w wagonach kolejowych przez podróżnych, objuczonych siłnie wypchanymi plecakami lub też przy podawaniu pakunków przez okna wagonów, a wreszcie także przez używanie okien wagonów, szczególnie przy większym natłoku, do wsiadania względnie wysiadania.

Pominawszy straty materialne, jakie z tytułu powyższych wypadków ponosić musi Skarb Państwa, cierpi przez to i sama publiczność przez odbywanie podróży przy niezapatrzonych oknach i drzwiach, ponijając już obowiązek zapłaty przez sprawcę wyrządzonej szkody.

Wagony bowiem uszkodzone, wycofane celem naprawy z obiegu, nie mogą być wobec nader szczupłego taboru kolejowego ani zastąpione bezwzględnie innymi, ani też skutkiem nieprzyzwyczajonych prawie trudności w nabyciu potrzebnych materiałów w czasie naprawione.

P. T. publiczność powinna dlatego we własnym interesie tylko unikać na wstępie naprowadzonych wykroczeń, lecz także im przeciwdziałać i w tym kierunku wszelkimi siłami starać się wesprzeć personal kolejowy w wykonywaniu jego ciężkich obowiązków służbowych, albowiem tylko w ten sposób da się zapobiedz niedomaganiom, na jakie w obecnych trudnych warunkach ogół jest narazony.

Komunikaty.

Kurs narciarski Sekcja narciarzy I. L. K. S. „Czarci” urządzi w dniach 2—5. luty 1920 r., 4-dniowy kurs narciarski we Lwowie. Zgłoszenia przyjmuje dr. Henryk Landau, ul. Jabłonowskich 28. Opłata dla nieczłonków 10 koron, członkowie sekcji biorą udział darmo. 761

—0—

Namiesznicstwo we Lwowie reskrytem z 20 lipca 1919 r., l. 3 425, XII. 2097, zezwoliło p. Władysławowi Gottwaldowi na zmianę nazwiska rodowego Goitwald na Goborski. 770

—0—

Kursa dezynfektorskie odbędą się we Lwowie na zarządzenie Okr. Urzęd. Zdrow. Pierwszy kurs rozpocznie się 9. lutego przedpoł., a skończy się 16. lutego przedpoł. Na kurs ten przyszła po dwu kandydatów następujące starostwa: Bóbrka, Brzeżany, Droho yez, Gródek Jagiel, Jarosław, Jaworów, Kraków pow., Lwów pow., Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Stanisławów, Stryj, Tarnów i Żółkiew. Zgłoszenia kandydatów przyjmuje fizyk miejsk. dr. Legeżyński, ratusz. Kandydaci otrzymają bezpłatny przyjazd koleją, naukę i nocleg, na opędzenie kosztów 20 koron dziennie. W aprowizację winni się zatem sami zaopatrzyć. 773

Czas odnowić przedpłatę na luty!

Prosimy uprzejmie o rychłe odnowienie przedpłaty na LUTY — celem uniknięcia przerwy w przesyłce „Kurjera Lwowskiego”.

Prenumerata wynosi:

W Lwowie bez odnoszenia do domu:

miesięcznie kor. 13,

kwartalnie kor. 39,

z odnoszeniem do domu:

miesięcznie kor. 15,

kwartalnie kor. 45.

Z przesyłką pocztową w całej Polsce:

miesięcznie kor. 15,

kwartalnie kor. 45.

Z przesyłką pocztową w innych państwach:

miesięcznie kor. 17'50,

kwartalnie kor. 52'50

Cena pojedynczego numeru na całym obrzarze Polski 60 hal.

Za zmianę adresu dopłaca się 60 hal.

Zdrada członków POW. w Stryju.

Z sali sądowej.

Lwów' 30 stycznia 1920.

Z zeznań świadka Jana Schlampa członka POW., wynika, że po aresztowaniu go, gdy wyparł się przed żandarmem Żarskim, jakoby należał do POW., został pobity przez niego, a następnie, gdy go skonfrontowano z innymi aresztowanymi, wszyscy ci mówili świadkowi do ócz, że należał do POW. Między tymi był Podolniak, innych zaś nie znał, nie było jednak wśród nich ani osk. Varisellego, ani osk. Hubala. Gdy zaprzeczył świadek dalej jakoby wiedział, gdzie jest ukryty karabin maszynowy, wówczas Podolniak twierdził, że świadek musi o tem wiedzieć. Świadka bito na ławce, potem zakuto go w kajdany i wtrącono do ciemnicy za to, że nie chciał przyznać się do zarzucanych mu czynów. Później, gdy Teodorowicz pypytywał świadka o różne szczegóły, przyprowadzono osk. Hubala który, paląc papierosa, do ócz świadkowi powiedział, że to nieprawda, co on mówi, gdyż miał swój oddział Peowiacki. Wymieniony Podolniak zarzucał też świadkowi wobec Teodorowicza, że chciał zastrzelić Teodorowicza. Za to świadka znowu obito, skuto w kajdany i wtrącono na 36 godzin do ciemnicy.

Ważne dla osk. Varisellego zeznania złożył św. Teodor Werstejn młodszy syn przesłuchanych na rozprawie pp. Wersteinów, który zna Varisellego od r. 1916, gdy był w Legionach polskich. Jak wiadomo, u pp. Wersteinów znaleziono karabin maszynowy, a posądzono Varisellego, że to on wskazał kryjówkę. Świadek stanowczo zaprzecza, jakoby Variselli znał tę kryjówkę, a podaje, że zdrady dopuścił się w tym wypadku woźnica pp. Wersteinów, Jan Docaner, Ukraińiec. Żądał on aby mu płacono 20 koron dziennie, a gdy mu odmówiono, odszedł i zrobił doniesienie, że u Wersteinów jest ukryty karabin maszynowy, granaty ręczne i dynamit. Świadek widział to doniesienie, bo na polcei, gdy został aresztowany, przesłuchano go, przyczem spotkał się z podpisem Do-

canera. Świadek przesłuchiwany był kilka razy w śledztwie, nasyłano mu indywidua z zamiarem pojęcia go, lecz trzymał się dzielnie. Variselli i Hubal zupełnie przeciw niemu nie świadczyli, uczynił to niejaki Kaim, który wobec Teodorowicza, dyrektora policji potwierdził, że widział, jak świadek niósł ten karabin, a nawet zapowiedział, że na to przysięgnie. Szczególnie prześladował świadka Żarski, chcąc konieczne wydobyć przyznanie. Świadka bito na wartowni żelaznym prętem. Co do Varisellego, powiada świadek że widział go w więzieniu stanisławowskim w stanie pożałowania godnym.

Św. Edmund Müller kandydat na maszynistę kolejowego, miał u siebie ukryte karabiny i amunicję, o czym wiedział Podolniak. Ukraińcy przeprowadzili u świadka rewizję; karabinów nie znaleźli, a świadka aresztowali. Wprowadzili go do celi gdzie siedział Variselli i młodszy Birkenmajer. Variselli był wtedy wszy...

Na drugi dzień przesłuchiwał świadka Żarski. Obecny był przy tem Hubal i kilku żołnierzy. Hubal podszedł do niego i szepnął: „Mundek ratuj sam siebie i wypieraj się za karabin maszynowy, że nie wieś”. Hubal był wtedy tak zbity, że nie mógł ująć. Gdy świadek zaprzeczył co do karabinu, wówczas nadszedł Petryk, wyciągnął rewolwer, skierował łufę do piersi świadka i wołał że go zastrzeli, jak psa. Wtedy świadek przyznał się, że niósł karabin maszynowy i postawił go koło domu Wersteina; dodał, że Werstein także niósł karabin i kazał nieść świadkowi. Poza tymi kilku faktami świadek składał zeznania balamutne, a miejscami tak komiczne, że wszyscy w sali wybuchali głośnieym śmiechem. Nie wiedział on naprzykład, po co należał do POW. — Wkońcu przewodniczący powiedział mu, że jak tak będzie jechał lokomotywą, jak tu zeznawał, nie chciałby tym pocągem podróżować. Na to Müller z całą szczerością, a wśród ogólnej wesołości odparł, że już jechał lokomotywą i przejechał wówczas zandarmami...

Zajmujące zeznania były świadka Stanisława Orskiego majora, przydzielonego do prokuratury wojskowej we Lwowie, b. naczelnika sądu w Stryju, gdzie był także aresztowany i siedział dłuższy czas w jednej celi z osk. Varisellm. Variselli był w strasnej rędzy, ubany niem i w tachmanach, w brudnej koszuli, z długimi włosami. Bolało go bardzo i czuł, że nikt w Stryju się nim nie zajmuje. Świadek oburza się na to, że Polonia stryjska opuściła biednych aresztowanych. Variselli trzymał się w więzieniu dzielnie, poznał w nim świadek dzielnego ideowca, lecz miał on miękkie usposobienie, był rozpieszczony i gadatliwy, jak kobieta. Variselli biał nad tem wszystkim, co zaszło w pierwszych dniach listopada. Świadek opowiadał Varisellemu różne poufne rzeczy, m. in. o wiecie, gdzie ma ukrytą i dokument, na którym spisał swoje przedarcie się przez placówki ukraińskie i wyjaśnił potem Polakom, jaki jest rozkład armji ukraińskiej. Gdyby Variselli miał pociąg do zdrady, mógłby być przedewszystkiem zdradzie świadka. Świadek ma o Varisellim jak najlepsze wyobrażenie. Żarskiego zaś, którego znał, tak scharakteryzował: Jest to wybitna indywiduałność zbrodnicza o bardzo ujmującym wejrzeniu...

Świadek wie o tem, że medyk Spaciner padł także ofiarą podstępny ze strony ajenta ukraińskiego Krona i zdradził przed nim POW. Świadek wyraża się ujawnie o stryjskiej organizacji, manowicie wejgano do POW. różne nieodpowiedzialne jednostki i kobiety, które z natury są gadatliwe, rozpowiadano o organizacji publicznie, a więc tajność była tu iluzoryczną. Reasumując charakterystykę osoby osk. Varisellego, wyraża świadek głębokie przekonanie, że Variselli nie mógł dopuścić się celowej zdrady, lecz padł ofiarą podstępny i przymusu.

Nadesłane.

ŻYCIE WYTWORNE

ILUSTROWANE CZASOPISMO

Wszędzie do nabycia

Redakcja:

LWÓW, ul. Fredry 4.

WARSZAWA, ul. Bracka 18/4

Administracja:

LWÓW, ul. Batorego 35.

WARSZAWA, ul. Bracka 18/4.

Przesłuchano jeszcze Juliana Müllera ojca poprzedniego świadka, który również był więziony i przez jakieś indywiduum leżące w celi przykryte kozackim płaszczem, podstępnie wypytywany. Nie dał się jednak świadek schwytać i w ruskim języku odpowiedział mu skrajnym słowem. Później w kancelarji był przy przesłuchaniu obecny osk. Hubal, który powiedział: „stary Müller nic nie widział”. Za opłatą 1,400 koron i paczkę tytoniu Petryk wypuścił świadka nazajutrz z więzienia.

Późnym wieczorem odroczone rozprawę do soboty rana. Pozostaje jeszcze do przesłuchania czterech świadków. Po południu nastąpią przemówienia, a wyrok zapadnie prawdopodobnie w niedzielę.

Nadesłane.

(Za rubrykę tę redakcja nie bierze odpowiedzialności).

Dr. S. MIKOŁAJSKI

ul. Śniadeckich 6. II. p. ord. od g. dz. 3—5 popoł. w chorobach wewn. i chor. dzieci. 1

Adwokat

Dr. Jan Strzemieński

rozpoczął ponownie, po przerwie wojennej, wykonywać praktykę adwokacką

WE LWOWIE ul. AKADEMICKA 14. II. p. 768

Godziny przyjęć i konferencji: 4-6 po południu.

Dentysta Dr. Jakób Owiński

Pracownia Dentysty: zno-Tecaniczna

ul. Halicka 22. 3

Dentysta Dr. JAN BRZEŃSKI

ordynuje Lwów, ul. Akademicka 3. Bezbolesne wyrzynię zębów, sztuczne zęby ko on. mostki i t. d. 5

Specjalista chorób skórnych i weneryznych

DR. BERGER

Sybska 15. 2

Dentysta Dr. Tadeusz Kasprzycki

ordynuje Lwów ul. Romanowicza 3. parter (przedłużenie ul. Akademickiej. 45

Dr. Z. Stobiecki

Zakład dentystyczny otwarty Lwów Asnyka 2. róg Pańskiej. 44

Adwokat Dr. Mikołaj Agopsowicz

prowadził kancelarję przy ul. Legionów 1. 3. 604

Asystent uniwersytetu lwowskiego

Dr. Józef Chania

oworzył Zakład Roentgenowski we Lwowie ul. Pańska 1. 18. 725

Ofiary i pokwitowania.

(Złożono w naszej Administracji.)

Na pł. b. sycył mazurski: W dzień imienia śp. męża Helena Żurakowska 10 K.

Na wdowy i sieroty po Legionistach: Orzywny. ściągnięte przez P. K. U. 45 p. p. Sambor 160 K.

Na kaplicę Ofiary: S. W. 50 K. Zamiast kwiatów na g. ób ukochanego męża i ojca w czwartą bolesną rocznicę — Proczkowskie i Kossakowie 30 K. Zamiast kwiatów na trumnę śp. Katarzyny Sahankowej rodzina Czechowiczów i Gąsiorowskich 50 K.

Na budowę kościoła i szkoły w Pakowcu: (techniczne) kcio T. S. 1. 1. 1. Now. 7 rzanek: 8.

Neurologia

Zocha Veltzé

Jedyna i najukochańsza córka em. radcy namiestnictwa Jana Veltzega i Zofii z Popielów zmarła dnia 22. stycznia br. w Krakowie po krótkich a ciężkich cierpieniach. Pogrzeb odbył się w niedzielę dnia 25. stycznia na cmentarzu Rakowiecki.

Obrot przekazy w markach.

Warszawa. (PAT) „Monitor polski“ ogłasza rozporządzenie ministerstwa poczt i telegrafów w przedmiocie wprowadzenia obrotu przekazy w walucie markowej z dniem 1. lutego 1920 do 1000 marek polskich, na wszystkich ziemiach Rzeczypospolitej z wyjątkiem Śląska cieszyńskiego i ziem wschodnich. W Małopolsce i w byłej okupacji austriackiej dopuszczalna jest wypłata w koronach w ustawowym stosunku przeliczenia na marki, wypłata zaś w koronach jest dopuszczalna tylko w białym marku. Oplata przekazy jak dotychczas.

Kursa giełdy.

Lwów, 30. stycznia 1920.

I. Akcja za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym) Waluta koronowa

Wartość nominalna Ostatnia dywidenda

	placą	żądają
Bank galie dla handlu i przem.	400-24	560-00
Bank ludowy	200-10	305-00
Bank hip. ziemel.	40-24	485-00
Tow. Górka	200-14	1000-00
Tow. Zieleniewski	200-10	850-00
Tow. Wang	200-0	275-00
Tow. Przeworsk	100-80	2150-00
Tow. Rakszawa	200-13	450-00
Lwowski akc. Zakład zastawn.	400-14	460-00
Tow. akc. Fabr. k.	200-30	325-00
Tow. Chodorów zredukowane	200-0	450-000-00
Bank hip. gal.	400-28	725-000-00
Bank przemysłowy	400-20	630-640-00
Browary lwowskie	500-60	820-00
Bank ziemsk. kred. gal.	40-24	530-000-00
Tow. Gafota	200-0	320-00
Polskie Tow. handlowe	200-0	490-000-00
Zakłady elektr. „Siersza“	200-6	300-00
Polska Nafta	500-6	1330-0000-00

Kursa obrotowe:

II. Listy zastawne za 100 K (bez kup. bież.)

	placą	żądają
Tow. kred. gal. ziem. 4 1/2%	108-00	109-00
Tow. kred. gal. ziem. 4%	102-50	104-25
Banku kraj. gal. 4 1/2% prc.	106-00	107-00
Banku kraj. gal. 4 prc.	102-50	103-50
Banku hip. gal. 4 1/2% prc.	104-50	105-50
Banku hip. gal. 4 prc.	101-50	102-50
Banku kred. ziem. gal. 4 1/2% prc.	103-50	104-50
Banku hip. ziemel. 4 1/2% prc.	106-00	107-00
Banku gal. dla handlu i przem. 4 1/2% prc.	105-00	106-00

III. Obligi za 100 K (bez kuponu bieżącego).

Fonnn. Banku kraj. 4 1/2% prc.	105-00	106-00
Komun. Banku kraj. 4 prc.	99-50	100-50
Kol. okal. Banku kraj. 4 prc.	101-00	102-00
Pożyczki kraj. gal. z r. 1903, 1904, 1905 4%	1-05	101-50
Pożyczki kraj. gal. z r. 1908 4 prc. (szkolna)	100-50	101-50
Pożyczki kraj. galic. z r. 1913 4 1/2% prc.	100-50	101-50
Pożyczki kraj. galic. z r. 1914 4 1/2% prc.	102-00	103-50
Poż. m. Lwowa 4 prc. z r. 1896, 1900, 1911	94-50	95-00

IV. Waluty.

Ruble carskie po 100 rb.	220-00	230-00
„ „ po 500 rb.	225-00	235-00
„ „ drobne	200-00	210-00
„ „ damskie (po 1000)	65-00	75-00
„ „ (po 200)	55-00	65-00
„ „ (po 1000)	20-00	30-00
Karbowanica (po 500 i wyżej)	18-00	22-00
Grzywny	1450-00	—
100 franków franc.	2400-00	—
100 franków szwajc.	520-00	000-00
1 sterling	180-00	000-00
1 dollar amerykański	160-00	—
1 dollar kanad.	260-00	0-00
100 marek niem.	345-00	0-00
100 lei rumuńskich	1000-00	—
Liry włoskie	—	—

V. Dewizy.

Wypłata na Wiedeń	70-00	80-00
„ „ na Pragę	245-00	265-00
„ „ na Berlin	230-00	29-00
„ „ na Paryż	1450-00	1550-00
„ „ na Londyn	500-00	550-00
„ „ na Zurych	2600-00	2700-00

OGŁOSZENIA.

Atutowy film włoski!

„VERA-MILANO“ który wzbudził zainteresowanie całego świata
Wyświetla obecnie **Kinoteatr „Marysienka“** plac Smoki I. 5.
Najwybitniejsze arcydzieło w 5 aktach p. t.

MARYA MAGDALENA

Najpiękniejsza z artystek włoskich **ILEANE LTONIDOFF** kreuje arcytrudną rolę tytułową. **NAWROCIENIE I POKUTA.**
ŻYCIE JAWNOGRZESZNICY.
Wzrost osnuta na wschodnich motywach z wieko l-go arcydzieło zestrzaja się z treścią dramatu.

Kinoteatr KOPERNIK

ul. Kopernika 9. 1:8-1

wyświetla obecnie sensacyjny 5 akt. dramat p. t.

Ofiarna Miłość

W głównej roli:

Erich Kaiser Titz

Nauka i wychowanie.

KOŃCZĄCE PRZEZ PADE SZKOLNĄ PRAKTYCZNE

KURSY Rachunkowości ZYGMUNTA OLSZEWSKIEGO Lwów, ul. Kurkowa I. 38.

wyuczają buchalterji korespondencji handl. itd. i przygotowują do egzam. w Namiestnictwie i Akademji handlu. Praktykę nabyć można w kantorze praktycznym Zakładu. Dla zamiejscowych nauka korespond. Wyjaśnienia od 3-4 ej pop. 28

Nowy kurs przygotowawczy

do rządowego egzaminu z rachunkowości państwowej (zamiejscowych) przygotowuje się w drodze korespondencji oraz stenografji polskiej rozpocznie się 5 i 6 lutego br. **Konces. Prakt. Kursa rachunkowości** ZYGMUNTA OLSZEWSKIEGO Kurkowa I. 38. Zgłoszenia codziennie od 3-4 popoł. 6-7

Kupno i sprzedaż.

SOKÓŁ II. zakupi książki dla młodzieży dla drużyn skautowych (Lw. IV. V) Zgłoszenia Sokół II. ul. Kętrzyńskiego (Sze tyklich) 32. 5-9

LIŚY, kuny, tchorze wyprawiam, kupuję Karpiak, Lwów Kurkowa 11-a. 6-8

FUTRO podróżne szopy sprzedam Gięboka 21. I. p. na lewo. 76

BUTY nowe „boksowe“ nr 41, podbite skórą safianową cena k. 1500. Oglądać w sklepie p. Eisensteina Syk-tuska 15. 750

SPRZEDAM nową jasną sypialnię lub zamienię za dobry fortepian. Wiadomość pod „Zaraz“ do Admin. „Kurjera lw.“. 752

MASZYNY do pisania nawet zupełnie zniszczone przy muje do naprawy Juliusz Hecker Kraków św. Marka 5. 8923

SPRZEDAM rosyjski samowar i tacę Bogusławskiego 7. I. p. drzwi 1. 745

SPRZEDAM nowy frak. Zyblikiewicza 20 w parterze. 746

SPANIĄŁA suknia balowa, oraz piękny szal paryski do sprzedania, Marczyński, Wałowa 2. 747

WOJSKOWE futro nowe do sprzedania dla P. P. oficerów. Cena 2000 k. Oglądać w sklepie p. Stora, Syk-tuska 35. 749

MARCHEW wyborowy gatunek jest w większej ilości zaraz do nabycia. Wiadomość „Gaz ziemny“ ul. Leona Sapiehy. 3. 766

BUCIKI schewraux nr. 49 i meszki bardzo eleganckie czarne nr. 35, sprzedam, Friedrichów 7. II. na lewo. 758

KAMIENICA II. p. wolne lata okolica Parku Kilińskiego wkład 330.000 k. okazynie do sprzedania ponadto inne do sprzedania i większe, wladomosc Snopkowska 39 drzwi 4. 755

DO sprzedania dwie nowe bluzki jedwabne i barochanowe, Obertyńska 4. parter, drzwi 2. od 12 do 4-ej. 764

ŹRÓDŁO MINERALNE.

à la Giesshübler, bogate w kwas węglowy, wolne od żelaza, produkcyjne i będące w stanie podjąć zaraz wysyłkę wód, chemicznie wypróbowane i uznane przez lekarzy, na obszarze Państwa Polskiego, położone możliwie przy koleji,

poszukiwane przez poważne towarzystwo do kupna, dzierżawy lub wyłącznej eksploatacji. 449

Posiadacze mają sposobność osiągnięcia znacznych korzyści.

Łaskawe oferty z świadectwem lekarskim, analizą chemiczną i dokładnymi danymi o skład chemicznym, wydajności i znajdujących się urządzeniach pod „Źródło mineralne“ do Biura ogłoszeń Rudolf Mosse, Warszawa Marszałkowska 124.

Każdy palacz musi przyznać, że tutki i bibułki cygaretowe

„SOLALI“ są najlepsze.

ZAKOPANE-LEŚNIAKÓWKA pensjonat Drowej Kreutzowej przez cały rok otwarty.

Koncert kwartetu salonowego

32. Batorskiego 32

Kuchnia wzorowa we własnym zarządzie.

EDMUNDA RIEDLA
WE LWOWIE, UL. RUTOWSKIEGO 3.
polca
HERBATE ANGIELSKA
w najprzedniejszych gatunkach. 8

Wykonuje pod najkorzystniejszymi warunkami
Przeprawa miejsc. transparty międzymiast
jakoteż wszelkie
Dowozy, spedycja, ociepla ubezpieczenia trans-
portowe. — Zastępstwo we wszystkich miastach kraju
i zagranicą. — CZ. KNECKIEGO 3. 748

Polskie Stowarzyszenie Zawodowe Muzyków w Poznaniu
poszukuje od 1. sierpnia 1920 i od zaraz
pierwszorzędnych muzyków na wszelkich
instrumentach 9
do teatrów w Wielkopolsce. (Teatr Wielki Miasta Poznania,
Teatr Polski w Poznaniu i t. d.) — Zgłoszenia tylko od
pierwszorzędnych muzyków z rutyną w operach, symfoniach
i t. p. — Pensja w teatrach do 1000 — Mk. mies.
(koncertmistrze wedle umowy) 16-tygodniowe płatne wa-
kacje. — Zgłoszenia z dołączeniem świadectw od muzyków-
chrześcijan prosimy nadsłać już teraz do biura naszego:
Poznań, ul. Woźna 14 b.
Dzień konkursu do Teatru Wielkiego poda się później.

Wdział Sejmiku powiatowego w Puławach
poszukuje technika-konduktora dla dróg gminnych. Zna-
jomość konserwacji dróg i mostów oraz operacje instru-
mentem niwelacyjnym konieczna. Oferty z podaniem wa-
runków, cur. vit. i odp sem świadectw urzędownie po-
twierdzonych do 15/2 0 r. 743

Znakomity smar do obuwia
przeciw przemałaniu polca 326
LUDWIK HOSZOWSKI
GŁÓWNY SKŁAD FARB I MATERJAŁÓW
Lwów, ulica Akademicka 1. 3.

Klucz do zamiany koron na marki polskie

wedle relacji 100 K za 70 M.

1 h = 1 f	11 h = 8 f	21 h = 15 f	31 h = 22 f	41 h = 29 f
2 " 1 "	12 " 8 "	22 " 15 "	32 " 22 "	42 " 29 "
3 " 2 "	13 " 9 "	23 " 16 "	33 " 23 "	43 " 30 "
4 " 3 "	14 " 10 "	24 " 17 "	34 " 24 "	44 " 31 "
5 " 4 "	15 " 11 "	25 " 18 "	35 " 25 "	45 " 32 "
6 " 4 "	16 " 11 "	26 " 18 "	36 " 25 "	46 " 32 "
7 " 5 "	17 " 12 "	27 " 19 "	37 " 26 "	47 " 33 "
8 " 6 "	18 " 13 "	28 " 20 "	38 " 27 "	48 " 34 "
9 " 6 "	19 " 13 "	29 " 20 "	39 " 27 "	49 " 34 "
10 " 7 "	20 " 14 "	30 " 21 "	40 " 28 "	50 " 35 "

51 h = 36 f	61 h = 43 f	71 h = 50 f	81 h = 57 f	91 h = 64 f
52 " 36 "	62 " 43 "	72 " 50 "	82 " 57 "	92 " 64 "
53 " 37 "	63 " 44 "	73 " 51 "	83 " 58 "	93 " 65 "
54 " 38 "	64 " 45 "	74 " 52 "	84 " 59 "	94 " 66 "
55 " 39 "	65 " 45 "	75 " 53 "	85 " 60 "	95 " 67 "
56 " 39 "	66 " 46 "	76 " 53 "	86 " 60 "	96 " 67 "
57 " 40 "	67 " 47 "	77 " 54 "	87 " 61 "	97 " 68 "
58 " 41 "	68 " 47 "	78 " 55 "	88 " 62 "	98 " 69 "
59 " 41 "	69 " 48 "	79 " 55 "	89 " 62 "	99 " 69 "
60 " 42 "	70 " 49 "	80 " 56 "	90 " 63 "	100 " 70 "

1 K = 0 M 70 f	11 K = 7 M 70 f	21 K = 14 M 70 f	31 K = 21 M 70 f	41 K = 28 M 70 f
2 " 1 " 40 "	12 " 8 " 40 "	22 " 15 " 40 "	32 " 22 " 40 "	42 " 29 " 40 "
3 " 2 " 10 "	13 " 9 " 10 "	23 " 16 " 10 "	33 " 23 " 10 "	43 " 30 " 10 "
4 " 2 " 80 "	14 " 9 " 80 "	24 " 16 " 80 "	34 " 23 " 80 "	44 " 30 " 80 "
5 " 3 " 50 "	15 " 10 " 50 "	25 " 17 " 50 "	35 " 24 " 50 "	45 " 31 " 50 "
6 " 4 " 20 "	16 " 11 " 20 "	26 " 18 " 20 "	36 " 25 " 20 "	46 " 32 " 20 "
7 " 4 " 90 "	17 " 11 " 90 "	27 " 18 " 90 "	37 " 25 " 90 "	47 " 32 " 90 "
8 " 5 " 60 "	18 " 12 " 60 "	28 " 19 " 60 "	38 " 26 " 60 "	48 " 33 " 60 "
9 " 6 " 30 "	19 " 13 " 30 "	29 " 20 " 30 "	39 " 27 " 30 "	49 " 34 " 30 "
10 " 7 " —	20 " 14 " —	30 " 21 " —	40 " 28 " —	50 " 35 " —

51 K = 35 M 70 f	61 K = 42 M 70 f	71 K = 49 M 70 f	81 K = 56 M 70 f	91 K = 63 M 70 f
52 " 36 " 40 "	62 " 43 " 40 "	72 " 50 " 40 "	82 " 57 " 40 "	92 " 64 " 40 "
53 " 37 " 10 "	63 " 44 " 10 "	73 " 51 " 10 "	83 " 58 " 10 "	93 " 65 " 10 "
54 " 37 " 80 "	64 " 44 " 80 "	74 " 51 " 80 "	84 " 58 " 80 "	94 " 65 " 80 "
55 " 38 " 50 "	65 " 45 " 50 "	75 " 52 " 50 "	85 " 59 " 50 "	95 " 66 " 50 "
56 " 39 " 20 "	66 " 46 " 20 "	76 " 53 " 20 "	86 " 60 " 20 "	96 " 67 " 20 "
57 " 39 " 90 "	67 " 46 " 90 "	77 " 53 " 90 "	87 " 60 " 90 "	97 " 67 " 90 "
58 " 40 " 60 "	68 " 47 " 60 "	78 " 54 " 60 "	88 " 61 " 60 "	98 " 68 " 60 "
59 " 41 " 30 "	69 " 48 " 30 "	79 " 55 " 30 "	89 " 62 " 30 "	99 " 69 " 30 "
60 " 42 " —	70 " 49 " —	80 " 56 " —	90 " 63 " —	100 " 70 " —

100 K = 70 M	1.000 K = 700 M	10.000 K = 7.000 M	100.000 K = 70.000 M
200 " 140 "	2.000 " 1.400 "	20.000 " 14.000 "	200.000 " 140.000 "
300 " 210 "	3.000 " 2.100 "	30.000 " 21.000 "	300.000 " 210.000 "
400 " 280 "	4.000 " 2.800 "	40.000 " 28.000 "	400.000 " 280.000 "
500 " 350 "	5.000 " 3.500 "	50.000 " 35.000 "	500.000 " 350.000 "
600 " 420 "	6.000 " 4.200 "	60.000 " 42.000 "	600.000 " 420.000 "
700 " 490 "	7.000 " 4.900 "	70.000 " 49.000 "	700.000 " 490.000 "
800 " 560 "	8.000 " 5.600 "	80.000 " 56.000 "	800.000 " 560.000 "
900 " 630 "	9.000 " 6.300 "	90.000 " 63.000 "	900.000 " 630.000 "
1.000 " 700 "	10.000 " 7.000 "	100.000 " 70.000 "	1.000.000 " 700.000 "

Posady i prace.

OBIEMIE miejsce za gospo-
dynię do starszego ka-
walera lub bezdzietnego
wdowca. Zgłoszenia „Kurjer
lw.” „Zofia”. 744

Różne.

Artur Smutny stroiciel for-
tepianów Senatorska 4.
przyjmuje strojenia i repara-
cje. 654

DLA komitetów balowych
ozdoby, kokardy, para-
solki, kołnierze, wachlarze,
koszyczki robi na zamówienia
Klinika lalek Wyspiańskiego
1. 15. 763

CZŁONKÓW i współpraco-
wników współdzielczego
Biura Techniczno-Leśnego w
Skwirze, proszę o zgłoszenie
się pisemnie pod adresem Woj-
ciech Związek-Związeki, in-
spektor lasów, Lwów Chmi-
łowski 1. 8. z list. P. P. Umieszczenie
Kapuścińskich. 744

DAM węgiel event mąkę,
za wozek lub łódeczkę
dziecinne. Zgłoszenia, zamiana
do admin. 751

Wozy Sieczkarnie, Młynki,
Brony. Kieraty, Ule
wyrabia masowo „Oświećcim”
fabryka maszyn i narzędzi rolniczych
w Oświęcimiu (Małopolska).

AUTOMOBILE KU UJE 669
Spółka automobilowa
„MOTOR”
LWÓW, Koperlika 54.

Urząd drogowy w Puławach
poszukuje technika, sekretarza (posada rządowa). Zna-
jomość budowy dróg i mostów wymagana. Podania zaopa-
trzone cur. vit. oraz odpisem świadectw urzędownie po-
twierdzonych do 15 lutego 1920 r. 742

Spółka Akcyjna Polskiego Przemysłu Korkowego
Kapitał Zakładowy Mk. 3,000.000.

Pod powyższą firmą powstaje w Warszawie pierwsza i jedyna fabryka korków do butelek i wyrobów korkowych (izolacje korkowe, linoleum) z kapitałem zakładowym 3 milionów marek, podzielonym na 6,000 akcji po Mk. 500. Zapisy i zaliczki 35 proc. t. j. po Mk. 175 na każdą akcję przyjmują:
Bank Handlowy w Warszawie i Oddziały: w Będzinie, Częstochowie, Kallszu, Kielcach, Kutnie, Lublinie, Łodzi, Miawie, Ostrowcu, Piotrkowie, Radomiu, Radomsku, Sosnowie, ch. Włodawku i Zawiercu.
Bank lwilecki, Polock i S-ka Tow. Akc. w Poznaniu i Oddziały: w Inowrocławiu, Gdańsku i Warszawie.
Bank Przemysłowy dla Królestwa Galicji i Lodomerji z W. Księstwem Krakowskim we Lwowie i Oddziały: w Krakowie, Krośnie, Rzeszowie, Dąbrowie Gór., Dęboliczu, Borystawiu, Jaśle i Strzynie.
Pomimo olbrzymiego spotrzebowania korków i wyrobów korkowych, kraj nasz nie posiadał Wielkiego przemysłu korkowego! Zabór ro-
syjski zasiał fabryki w Libawie, Rydze i Olesie; zabory pruski i austriacki — fabryki niemieckie. Cudzoziemcy zabierali z ziem polskich
milionowe zyski! Wielki Przemysł Korkowy zatrudni tysiące rąk roboczych. Dzięki gromnym obrotom daje akcjonariuszom wysoką dywidendę.
Umieszczenie pieniędzy w akcjach wielkiej fabryki korków jest lok. tą pewną i korzystną. Pokażną ilość akcji rozbiórą poważni konsumenci i jak:
Browary, Fabryki Chemiczne i Wód mineralnych, Apteki i Drgerje, Dystrybucja i Rozlewnie Win i Wódek, rozumiejąc doniosłość
powstania takiego przedsiębiorstwa, opartego na zdrowych zasadach bez spekulacyjnych celów. Wielki Przemysł Korkowy reguluje ceny tych
wyrobów i uzdrowi rynek.

Prospekty i deklaracje, oprócz powyżej podanych banków, wysła i wszelkich informacji udziela:
Biuro „S PÓŁKI AKCYJNEJ POLSKIEGO PRZEMYSŁU KORKOWEGO” W WARSZAWIE,
ul. Żurawia L. 1., — Telefon 143-11, czynne od 10—11 i od 3—6 popołudniu.
Założyciel: **JAN POTOCKI**
Fabryka Korków
JAN SOTCIK
Lab. chem. „Janis”
JAN SOBIESZEZAŃSKI
Przemysłowiec.